

Жанна Куява — українська журналістка, літературний критик, успішна письменниця. Почавши з журналістики, авторка згодом вирішила спробувати себе в літературі. Її літературний дебют 2012 року виявився напрочуд удалим: перший її роман здобув спеціальну відзнаку на літературному конкурсі «Коронація слова», а наступний — «Із медом полин» — 2013 року потрапив до п'ятірки фіналістів цього конкурсу. Авторка глибоко психологічного роману «Дерево, що росте в мені». Член Національної спілки журналістів України, член Національної спілки письменників України.

Софія, Лія і Мія. Три сестри. Три квітки маку... Багато років вони живуть разом на віддаленому хуторі. Їхніх родичів уже давно немає, але жінки все одно не наважуються позбутися нерішучості та остраху, заборон та упереджень радянського зразка, прищеплених «правильними» предками. Та одного дня таємне стає відомим, усі родинні таємниці виходять назовні, і вітер змін приходить у їхнє життя...

Кожне її слово — як зізнання в любові. Спочатку несміливе, із численними знаками питань, трикрапками, багатозначними «мабуть», «якби», «поки» та «невідомо». Але любов струменить звідусіль, вона множиться, й зростає, і зрештою отримує... імена. Оживає на сторінках книги. Так, це Жанна Куява. А вона не вмє писати інакше.

Вікторія Гранецька, письменниця

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-9638-4

Жанна Куява

Три шляхи до щастя
Три сестри
Три квітки маку...
Три шляхи до щастя

Жанна Куява

Три шляхи до щастя

Три шляхи до щастя

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Жанна Куява

Тордієві
Жінки

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2015 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
К96

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Каліграфія *сестер Лопухіних*

ISBN 978-966-14-9638-4

- © Куява Ж. В., 2015
- © DepositPhotos.com / Jersho-
va, обкладинка, 2015
- © Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», видан-
ня українською мовою, 2015
- © Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», художнє
оформлення, 2015

Всесвіт хутору очеретянок, або Кримські елегії Жанни Куяви

Жили собі три сестри-відлюдниці. У невеличкому селищі Приградя, що розкинулося на березі неназваної ріки, неподалік неназваної столиці, у своєму власному світі, куди чужим — зась. А чужі не дуже туди й поривалися, у ту заколисану тишею глушину, сполохаеш яку — враз накриє рясним непроглядним дощем. І так щоразу. Відьмацьке місце... Вигадане автором місце, просто як маркесівське Макондо, чиє буття інколи відчувається реальнішим за насправду існуючі місцини...

...І була в тих сестер таємниця, що ховалася в червоній кімнаті їхнього старого помешкання, успадкованого від діда Гордія в радянському «триквартирнику». Після заміжжя старшої сестри Софії близнючки Лія та Мія zostалися зовсім самі у спорожнілому родинному гнізді. Та насправді будинок, розділений на три оселі, ніколи не буває порожнім, він повсякчас оживає сестриними привидами-споминами про тих, хто колись жив і помирав у цих стінах. І, звісно, тишею. «Іноді хочеться стати тишею. Щоб нікому не заважати. І щоб стати німою та глухою — то найвірогідніше. Тиша майже всіх і завжди влаштовує, вона імponує, магнетизує — чи та, що невідчутна, чи та, що вчасна, або за всяких умов бажана. Як ні, то її легко прогнати, зронивши бодай звук. Якби жінка була тишею...» —

потай розмірковує Лія, наймовчазніша з трьох сестер. Кожне її слово — як зізнання в любові. Спочатку несміливе, з численними знаками питань, трикрапками, багатозначними «мабуть», «якби», «поки» та «невідомо». Але любов струменить звідусіль, вона множитья й зростає — і зрештою отримує... імена. Оживає на сторінках книги. Так, це Жанна Куява. А вона не вміє писати інакше.

Відтак «Гордієві жінки» — роман напрочуд атмосферний, витончено-чуттєвий, певною мірою навіть споглядальний. Роман, що потребує неспішного читання й повного занурення. Роман про повернення у власне дитинство та батьківський дім, де чекають спогади — світлі і прикрі, забуті і незабутні, зрозумілі й утаємничені. Зрештою, роман про подорож, котра дасть відповіді на найбільш сокровенні запитання або ж додасть іще більше запитань... Схоже, це найбільш зрілий, осмислений і «дорослий» твір письменниці. Тут немає гонитви за сюжетними перипетіями, натомість є непереборний потяг зрозуміти і прийняти себе, свою родину, свій справжній дім. Навіть найприскіпливіший читач не знайде тут нічого випадкового — червоні маки, загублені сережки, хлопець на ім'я Айдер... Виразно, до болю щемко й ностальгійно прописаний Крим, що виринає з минулого і вплітається в сьогодення. І той «триквартирник» з червоною кімнатою — як цілий всесвіт, що його хочеться не просто читати, а проживати нарівні з такими самобутніми речами, як «Убити пересмішника» Гарпер Лі й особливо «Сто років самотності» Габрієля Гарсія Маркеса. Принаймні так мені це все відчулося і пережилося...

Тож налаштуйтеся на неквапливе читання за горнятком м'ятного чаю і відкривайте цей чарівливий новий світ, створений Жанною Куявою. Чому саме м'ятного, питаєте? А почніть читати — і зрозумієте!

Вікторія Гранецька

Зі скромною присвятою «моєму» Криму...

Якби ми знали все про своїх рідних,
то проживали би життя геть по-іншому.

Із щоденника Лії, березень 2013 року

Розділ I

ХУТІР ОЧЕРЕТЯНОК

1

*У*я тиша вражала. Навіть пекуче жалила, як те робить літнє передобідне сонце, коли ненароком поцілити в нього небажаним поглядом. Так блискавка сліпить зір, а грім приголомшує слух, якщо стояти просто голого неба серед розгонистого пастівня. Але нині про це і не йшлося — був сонячний безхмарний жовтень, а довкола височіли розкинуті зигзагами пишні липи, підхмарні клени, кудлаті вільхи, розбуялі дуби...

Жителі селища Приграддя¹ вважали себе городянами передусім тому, що жили недалеко від самої столиці. Стріхи їхніх невиразних хат і гострі дзьоби брунатних дахів багатоповерхівок стриміли подалік, ген за річкою по той бік. Лише єдиний пристаркуватий продовгуватий «триквартирник», як жартома називали його мешканці, розкошував на цьому березі в затишних обіймах рудоволосих та червонооких, струнких і опасистих дерев

¹ Назва селища вигадана (*тут і далі примітки авторки*).

та кущів. «Забудте місце, закинутий хутір», — сказав би хтось гостріший на язик. Та не було тут зараз подібних сміливців.

Лія почувалася саджанцем, що його тільки-но встромили в землю: він спрагло прикипає до землі й уростає в неї, тішачись, що нарешті втрапив у довгожданий ґрунт, боїться ворухнутися, аби нічого в тій розкоші не зруйнувати. Дівчина малася так, ніби стовбичити нерухомо вже котру хвилину було надважливо для самого життя, або ж про це попросив хтось із найрідніших. Ніколи дотепер, як зауважила вона, тиша в цих краях воєни не була такою виразною та відчутною. Лія спершу навіть вуха прикрила — таким незвичним видалося їй оте безвітря. Здавалося, барабанні перетинки луснуть від незвичних відчуттів — тихо було так, що попервах аж стискало скроні. Пізно ввечері з цього приводу Лія, котра завше у всьому сумнівалася, чи радше не була впевнена, напише в щоденнику:

Іноді хочеться стати тишею. Щоб нікому не заважати. І щоб стати німою та глухою — то найвірогідніше. Тиша майже всіх і завжди влаштовує, вона імпонує, магнетизує — чи та, що невідчутна, чи та, що вчасна, або за всяких умов бажана. Як ні, то її легко прогнати, зронивши бодай звук.

Якби жінка була тишею...

Тоді ніколи не була би зайвою...

Мабуть.

Якби й мені почуватися тишею...

Хоча б іноді...

Як не вродилася такою, то стати...

Якби.

«Може, то неспроста, може, натяк на щось? — кинула дівчина думкою в недільну ранкову незвичність. — Може, має статися щось гарне?.. Або... просто... щось... має... статися?..»

Все, що допіру оточувало Лію, зокрема тиха і тепла погода, було її домівкою, котра рік у рік невтомно дивувала дівчину. Водночас то був реальний, хоч і здичавілий хутір, який про себе дівчина так і називала «Хутір очеретянок». Про малих непримітних однотонних пташок, що звалися великодзьобими очеретянками, Лія дізналася нещодавно. А от «посестер» цих таємничих пернатих, ставкових очеретянок, бачила не раз на власні очі: вони гніздилися в очереті на річці, неподалік від їхнього триквартирного будинку. По книжках писали, що «великодзьобі» можуть похвалитися хіба незвичайним співом, якого Лія, певна річ, не чула, але саме цих пернатих вважали найзагадковішими пташками на світі. Може, тому дівчина вимислила, що і вона, і її сестри є не менш загадковими для оточення, ніж для самих себе. До того ж дім, де жила свої двадцять сім літ, таїв чимало непоясненностей. Звідси й назва «Хутір очеретянок». Пташок Лія дуже любила, до таємниць була байдужою, тому й жила, нічого не змінюючи у своєму житті й ні до якої родинної правди не дошукуючись, допоки не настала сьогоднішня неділя.

Лія стояла завмерши і заплющивши очі. В уяві виникла чудернацька картина: тиша явилася їй велетенською диво-птахою з вродливим дівочим обличчям. Розкішні шати вкривали її пташину спину, а лице мало дитинний вираз. Буцім була ця птиця, мов незріла дівиця, закохана. І не в когось, а в щось. У тутешню місцину. Любов же, як відомо, всяке обличчя на зворушливе й раніше

переінакшує. А ще — на світле й вродливе, таке, що дивує, ба навіть вражає.

Прегарна пташка не вперше явилася Лії. Бувало, дівчина бачила, як птаха обіймає міцні дуби, розчісує гриви шипатим¹ вербам, кучерявить гілля крилатого жасмину або утеплює ледь помітні стежки сосною хвоєю, присипляє річкову воду... І нікуди не квапить-ся, й ні за чим не журиться. Мириться з усім і ні з ким не свариться. З вітром, що не раз уривається у її володіння, тиша кокетливо заграє, домовляючись про здибанку² іншим разом, голосних непроханих гостей — зайшлих мандрівників і пияків — раз у раз зустрічає непроглядним дощем, тож чужинці й не зариваються, нарікаючи, що то — «відьмацьке місце», хоч і красиве. Відпочити із шашликом та горілкою-коньяком по-під розгонистою кривлею ясена, що мив-не переставав свої «ноги» в ріці, можна було би на славу. Втім, щоразу, як на те, — негода.

Одно слово, ця дивакувата велет-тиша була в Лії-ній уяві ким завгодно й творила що хотіла. А нині, припустившись у колісці з міцної крони густолистого в'яза, прикинувшись нахабною крадійкою нечастих тепліших променів, птаха намірилася пильно стежити за мешканцями своїх чудернацьких малолюдних володінь.

— Ліє! — почулося здаля — і дівчина розплющила очі.

Образ «вродливої» пташки розтанув, коли обернулася — назустріч летіла вихором її сестра-близнючка Мія.

¹ Шипатий — пишний.

² Здибанка — зустріч, побачення.

— Софія телефонувала, десь за годину вони із Семеном будуть у нас! — жваво підскочила до сестри, повідомляючи добру новину.

Лія цілковито повернулася зі своїх тихомирних уявлень у теперішню коловерть. А саме коловерть завжди розгулювала побіля її молодшої на сорок хвилин сестри. Так було змалку. Де Мія — там вітер і шквали, галас і крик, регіт і грюкіт. Так було, так є і дотепер.

«Стриж, — усміхнулася про себе старшунка¹. — Така ж галаслива й прудка, як стриж, — згадала Лія одну з найшвидших у світі пташок. — Хоча літає Мія як ластівка, красиво і з блиском», — укотре запримітила й висувала.

За мить, коли сестра стояла поруч, Лія, дивлячись угору, промовила до неї тихо-претихо:

— Ти це чуєш, ластівко? — саме так зазвичай і зверталася до сестри-близнючки.

— Що? — так само нишком постаралася мовити Мія, але в неї вийшло геть інакше — голосніше й удавано, а не правдиво.

— Тишу, — прошепотіла Лія. — Слухаю її, не наслухаюся, — аж прицмокнула губами, зімкнувши при цьому повіки.

Мія звела брови, вдаючи серйозну.

— Тишу? — перепитала. На хвильку замовкла — і вистрілила сміхом, мов конфетті з феєрверка: — Ліє, руда моя bestie, ти невиправна! — залякотала.

Лії здалося: все довкіл нині розгнівалося на її необережну й галасливу сестрицю. Диво-пташка, мабуть, аж підстрибнула у своїй колисці на котрійсь із в'язевих

¹ Старшунка — старша за віком.

Зміст

Всесвіт хутору очеретянок, або Кримські елегії Жанни Куяви. <i>Вікторія Гранецька</i>	5
<i>Розділ I.</i> Хутір очеретянок	11
<i>Розділ II.</i> Волелюбний сусіда	69
<i>Розділ III.</i> Три листи правди	218
Епілог	281

Літературно-художнє видання

КУЯВА Жанна
Гордієві жінки
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *О. М. Хвостова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *О. Є. Замазій*

Підписано до друку 07.08.2015. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 15,12.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88
e-mail: support@bookclub.ua
Інтернет-магазин: www.bookclub.ua
«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

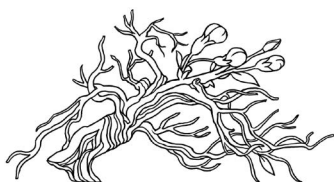
Куява Ж.

К96 Гордієві жінки : роман / Жанна Куява ; передм. В. Гранецької. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. — 288 с.

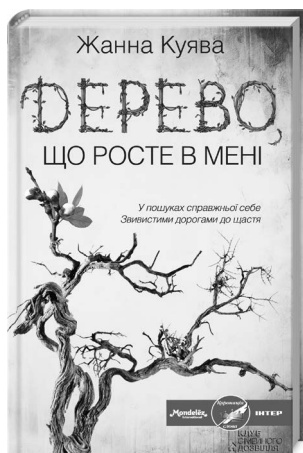
ISBN 978-966-14-9638-4

Три сестри, Софія, Лія і Мія, багато років живуть на віддаленому хуторі. Їхні найближчі родичі, дід Гордій і бабуся Устя, померли, ще раніше померла їхня мати Марія, яку дівчата майже не знали. Про неї в будинку нагадує «червона» кімната, повна маків — на картинах, рушниках, у книжках... Три сестри не ставлять зайвих питань і взагалі мало спілкуються одна з одною — так їх виховав дід Гордій. Живуть як живеться, та настає день, коли священна для них «червона» кімната відкриває неймовірні родинні таємниці. І Гордієві жінки наважуються нарешті круто змінити своє життя...

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

СПЕЦІАЛЬНА ВІДЗНАКА КОНКУРСУ
«КОРОНАЦІЯ СЛОВА–2014»
ЗА ПСИХОЛОГІЧНУ ГЛИБИНУ
ТА РОЗКРИТТЯ МІЖСОБИСТІСНИХ
СТОСУНКІВ!

Іноді Господь забирає у нас срібло... щоб подарувати золото. Головне — вчасно це зрозуміти. Мабуть, потрібно було Чеславі пройти через тяжкі втрати й болісні розчарування, перш ніж усвідомити — нічого не буває марним. До кожної людини приходить щастя, треба тільки дочекатися його. А ще — жити, не зраджуючи себе. Тому що інакше ти знищуєш у собі те істотне, заради чого, здається, і прийшов у цей світ.